

DOMOVINA

Pojava dvakrat na teden, in sicer vsak četrtek in petek. — Dopolni oddaje izvirno pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 30 vin. 60 besedokrat; na večje inserate in na mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrť leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovina“ v Celju.

Zaupni shod v Celju.

Z ozirom na lepo število udeležnikov skoraj iz vseh slovenskih pokrajin, posebno pa z ozirom na vpliv teh mož v svojih okrajih, sme se imenovati ponedeljkov zaupni shod v Celju — izraz ljudske volje.

Gg. odvetniki, župani, župniki, učitelji, obrtniki in podjetniki, trgovci, posestniki in delavci razvijali so svoje misli za blagor naroda.

Dasi so postale včasih debate dokaj ostre, skušalo se je od vplivnih faktorjev ublažiti deloma osebna, deloma samo domišljena nasprotja. Imajoč pred očmi toli resen trenutek, podvrgli so se razgreti duhovi večinoma radovoljno narodni disciplini.

Shod je pozdravil g. dr. Serbec, ki je bil na predlog g. dr. Dečkota z vzklikom izvoljen predsednikom.

Po običajni zahvali, razložil je namen shodu, povdarjal usodno naše stališče, ko nam je najbolj treba, da si izvolimo krepke zastopnike ter da na razgovor kandidature, najprej ono v V. volilni skupini:

Č. gg. opat Ogradi, kanonik Hajšek in dekan Voh so priporočali za zopetno izvolitev v tej skupini dosedanjega poslanca, dekana č. g. Žičkarja. Temu se je upri v imenu delavskih slojev g. Dolinar, naglašujoč, da je volja slojev zastopanih v V. kuriji, da se jim da za poslanca mož iz krogov, ki pozna njihove težnje. Takoj je zašumelo po dvorani: „Dragotin Hribar!“ Vzdigali so se govorniki gg. dr. Pipuš, župan Lipuš, dr. Karlovšek itd., ki so vsi hvalili delavnost dosedanjega poslanca v tej kuriji ter mu izrekli zaupanje za bodočo kandidaturu, toda zastopa naj kmečke občine v IV. volilni skupini, ker je njegova prikljubljenost med kmetskim pre-

bivalstvom znana, a v V. volilni skupini si ne morejo misliti boljšega zastopnika, kakor obeta biti po sedanjem delovanju g. Dragotin Hribar. Posebno govor g. dr. Karlovška bil je res epohalen. Trpka so bila njegova očitanja, toda, žal, resnična. Videlo se je govorniku, kako mu sto pajo vse grozovitosti lanskih tolovajskih dogodkov v Celju pred oči, njegov glas je moral doneti prizadetim kakor poslednja sodba, ko je konstatiral, da nismo imeli v tistih usodnih časih nobenega drž. poslanca v svoji bližini, da se niti po dogodkih noben potrudil ni k nam. Zaključil je: „Mi hočemo poslanca, ki bo živel med nami, čutil v veselih in bridkih časih posredno z nami v naši sredini, a takšen poslanec bi bil baš g. Dragotin Hribar!“ Po njegovih besedah je nastalo viharo pritrdjevanje. Zopet se je oglašil dekan Voh, priporočal znova Žičkarja, opominjal, naj bi se ne jemalo mandatov dosedanjim poslancem, temveč naj rajši počakamo, na — smrt katerega, bivših poslancev.

Kaplan č. g. Somrek je zato, naj postavijo Slovenci letos tudi v srednještajarskem okraju z Mariborom drugega kandidata v V. kuriji, na mesto bivšega poslanca Kurza. Ta mandat naj bi se ponudil — Hribarju.

V imenu savinjskega prebivalstva govori g. Kač, češ, da si ljudstvo želi v V. kuriji drugega poslanca, najbolj g. Hribarja.

Bivši poslanec g. Žičkar opravičuje svoje dosedanje delovanje ter se izreče, da bi mu bilo celo ljubše kandidirati v kmečkih občinah ptujsko ljutomerskega okraja.

Dr. Dečko hvali delavnost Hribarja, toda v splošnem se izreče za vzdržanje dosedanjih poslancev gg. viteza Berkse in Žičkarja.

Še enkrat se vzdigne dekan č. g. Voh ter izjavi, da Hribar ne uživa vsestranskega zaupa-

panja. (Viharno oporekanje: „Kaj imate zoper g. Hribarja? Pri nas ima vsestransko zaupanje!“)

Predsednik dá na glasovanje najprej kandidaturu Žičkarja, potem Hribarja. Navzočih je bilo 23 duhovnikov. Za Žičkarja se izreče 21 glasov, dočim glasuje za Hribarja 28 glasov.

Na razgovor pride mandat kmečkih občin.

G. Kač predlaga v tej skupini za ptujsko-ljutomerski okraj g. Žičkarja. Predlogu se pridružijo malone vsi glasovi.

Sklene se tedaj, priporočiti v tej skupini g. Žičkarja proti nekemu novemu kandidatu. Bivši poslanec imenovanih kmečkih občin č. g. Lav. Gregorec je namreč izjavil, da ne sprejme več kandidature.

Dosedanji poslanec celjsko-brežiških kmečkih občin vitez Hugo Berks se zopet skoraj ednoglasno postavi za kandidata. G. Fridrich stavi še poprej dva pogoja: 1. da bo ta poslanec pridno prirejal shode ter 2. pokazal na svojem mestu vselej neizprosno odločnost. Oboje obljubi storiti kandidat.

Nepopisna navdušenost zaviada po dvorani, ko se proglasi za kandidata mestnih skupin g. dr. Dečko. Dasi se imenovani brani prevzeti toliko odgovornost, uda se končno burnim akcijam kot vedno poslušni delavec na narodnem torišču. Njegovo kandidaturu so toplo priporočali gg. dr. Karlovšek, Žičkar, vit. Berks i. dr.

Dr. Pipuš naiaga bodočim poslancem večjo vnemo za toli potrebno kmečko organizacijo.

Ker so glede Hribarjeve kandidature bili posamezni še vedno v nejasnosti, zahtevali so odločne izjave še nekateri govorniki, kakor gg. Novak, Dolinar i. dr. Pokazali so, koliko je na tem ležeče, da se nam vsaj sedaj izpolni splošna želja, ki je bila pred tremi leti na nekako čuden način zadnje trenutke zaprečena. Le od neka-

LISTEK.

Naslednji dve bajki nam je izročil pred svojo smrtjo J. Iskrač — Frankolski v porabo. Ker so skoraj vsi slovenski listi ob smrti tega moža poročali, da je bil ljudski pesnik in pisatelj, ki se je kot kmet samouk nenavadno izvežbal v peresu ter pokazal svetu veliko nadarjenost slovenskega ljudstva, pričnemo izročena nam spisa nespremenjena.

Groblja pri Novicerkvi.

(Spisal po narodni bajki J. Iskrač.)

Četrť ure od Novicerkve za vitanjsko cesto je vas Razdel. Steje devet srednjih kmetij in edno kočo. Za vasjo proti severu je ravna planota, katera je bila v starodavnem času v obsegu štirih oralov vsa poridana. Zove se Groblja.

Sedaj so tam njive, a če se količkej globeje orje, zadene plug v zidovje.

Nič ni zapisanega, iz ničesar, tudi iz pravljic ne, iz ostankov se ne da sklepati, je bila li tu trdnjava ali rimska postaja Ulepa, kateri pa v Vitanju pravijo Groblja in Razdel, oboje po meni razvaline.

Ko so prišli Slovenci v te kraje, morali so najti že podrtije.

Če vprašaš Razdelčana: kaj je bilo na Groblji, reče ti: kloster, katerega so Turki podrli. To pa ne more biti, ker bi vendar bilo kaj zapisanega od tako obširnih stavb in bi se saj ime bilo ohranilo.

Pravljico od Groblje tu zapišem:

Stopar, mlad mož, oral je na Groblji. Vole mu je gonil stari oče. Plug zahrešči, lemež pridigne pokrov škrinjice, rumeni zlati zablišče v oči mlademu Stoparju.

Še ozri se je, ko je stopal za plugom dalje in si dobro zapomnil mesto, kje je ležal zaklad.

Ko je prišel do ozar, reče očetu: Ženite vole domov, pa jih hranite; jaz bodem malo brazde nasekal. Oče je gnil vole domov, sin pa je šel po brazdi, da vzdigne zaklad. Stopar ni našel več zaklada, luknja je bila na istem mestu, skoz njo je videl na tleh velike kleti škrinjico z rumenimi zlati.

Brez pomisleka poišče kol, položi ga prek lina, priveže na sredo vrv in se spusti po nji v podzemeljski prostor.

Ko je Stopar stal na tleh, pričel je grabiti zlate iz škrinjice. Vse župe je napolnil z njimi in bilo jih je še mnogo. Stekel je jopič, na koncih zavezal rokava in podelal v nje ustale rumenjake. O težek je bil jopič, ko ga je ogrnil čez hrbeč.

Počasi je plezal po vrvi navzgor, a ko je že bil blizu lina, se pretrga vrv in Stopar pade na tla podzemeljske kleti.

Silno star mož v beli obleki, od katere je šla svetloba, stopi pred njega in reče: Nesrečnež! Zakaj si bil očetu nevoščljiv, oba bi imela do smrti dosti denarja, zdaj bodo čakali zlati tistega, kateri se bode skazal vrednega jih imeti. Dotlej bodeš tukaj v moji družini.

Starec je stopil na stol, zapri vrata na lino, stresel svod kleti, da je zemlja zasula odprtino.

Stopar je moral vse zlate nazaj podelovati v škrinjo.

Starec mu je mignil, da gre za njim. Šla sta iz kleti v klet, iz shrambe v shrambo, vsa Groblja ali Razdel je bila podvotljena. Povsod so visele suhe ribe, gnjati in plečeta, veliko stoletij stare; vendar užitne in zelo okusne. V sodih od samega vinskega kamena bila je stara rina, ko zlato rumena, izredno človeka oživlja joča in krepčajoča.

Vse je dal starec na poljubno razpolago Stoparju.

Vaska beseda se je ahišala od gorenjega sveta, a od spodaj ni prodrla nobena k ljudem.

Ko sta prišla starec in Stopar zopet nazaj, bilo je že mnogo ljudi zbranih na Stoparjevi njivi. Smodrep je rekel: Le tu ga je zemlja po-

ternikov ni bilo mogoče dobiti pravega mnenja; a splošno ogorčenje je zbudilo predbacivanje župnika Š., češ, da Hribar še ni razložil svojega programa. Klici: „Ali ne poznate „Domovine“? Ali ima kateri naših poslancev tako jasen program, kakor Hribar s svojim glasilom? Deset let Vam že prinaša ta list Hribarjev program!“ pretrgali so tudi ta posamezni ugovor.

Upamo, da se zaupnik našega ljudstva, g. Hribar, ne bo upiral prevzeti od prave večine poklonjeno mu kandidature, temveč, da bo videl v tej splošni zaupnici lepo zadoščenje za prebite prevare ter ugodil ljudski volji v težavni narodni borbi.

Novi domovinski zakon pride v veljavo!

Znano je, da se je v državnem zboru leta 1896 sprejel novi domovinski zakon glede občinske pristojnosti. Ta zakon je dobil tudi najvišje potrjenje. Ker je doba za prostovoljno, nepretrgano bivanje v isti občini se dočela na 10 let, ako se hoče dobiti domovinsko pravico, a se je za pričetek postavil 1. januar 1891, poteče prihodnje leto 1. januarja 1901 ta zakonita doba, kar je velike važnosti.

Predno razmotrujemo najnovejši domovinski zakon, oglejmo si prejšnje istoimenske zakone in njih moderni razvoj!

Dvorna odredba cesarice Marije Terezije z dne 16. novembra 1754, določa: „Osebe, ki so se v kateri kronovini naselile, si pridobile meščanske pravice ali pa kot stanovniki brez svojega doma izvrševali tam svojo obrt ali službo ter pomagali (z davki) vse težnje nositi, sprejeti so brez ozira na čas v občinsko oskrbo, drugi pa, ki so 10 let v kraju služili ali se sploh zadrževali, imajo po tej dobi domovinsko pravico v tej občini.“ Podobno določbo je izdal tudi cesar Franc II. 25. oktobra 1804.

Cesarski patent z dne 17. marca 1849 je določal: „Domovinska pravica se podeli molčče. Ako se trpi avstrijskega državljana brez domovnice ali z domovnico, ki je zgubila svojo veljavo v kateri občini skozi 4 leta.“

Cesarski patent z dne 24. aprila 1859 sicer še tudi dopušča štiriletno nepretrgano bivanje za veljavno, toda s tem se pridobi molčče le pravica do sprejema v občinsko zvezo, ne pa domovinska pravica sama. Ta določba je potem takem že mnogo ostrejša ter prepušča občinam prosto voljo, kogar po 4letnem bivanju sprejeti v občinsko zvezo ali ga zavrniti.

V tem času se je začela v Avstriji širiti industrija, ki je privabila v mesta velike množine delavskih slojev. Teh so se pa začeli veliki meščani bati, da jim na starost ostanejo v nadlego. Nemški aristokrati, ki so imeli v tem času vodstvo države v rokah, izposlovali so domovinski zakon z dne 3. decembra 1863, ki je bil do zadnjih let prava sramota ustavni državi. Ta zakon je namreč določal: „Domovinska pravica se doseže z izrečnim sprejemom v občini

sko zvezo. O prošnji za sprejem odločuje edino občina; proti temu ni priziva.“

Nemškim liberalcem, ki so imeli navadno tudi vodstvo večjih mest v rokah, se je s tem posrečilo izkoriščati delavce v raznih tovarniških podjetjih do starosti, potem pa jih odtirati, da se ni aristokratski in nemški značaj velikih mest po plebejcih — okužil.

Ta zakon je bil tak krut in zastarel, da so sosednje države kazale s pristom na „svo bodno“ Avstrijo.

Toda spremembe ni bilo mogoče doseči, dokler so bili nemški aristokratski močje na državnem krmilu.

Da je zakon škodoval tudi nemškim delavskim slojem, zato se ti nemški pravaši niso dosti brigali, samo, da le niso dobila mesta slovanskega značaja. Sicer pa so imeli ti gospodje, kakor še imajo danes, groznico pred vsako delavsko suknjo.

Nasledki tega zakona so bili neznosni tako za delavce, kakor i za kmečke občine. Le mestne občine so se počutile dobro. Delavci, ki so po 20, 30 let in še dalje žrtvovali vse življenske sile nemški industriji po mestih, poslale so mestne občine po „šubu“ v njih pristojne občine, ko so bili izmzgani do kosti ter baš zreli za beraško palico.

Ker so otroci podedovali domovinsko pravico po očetu, a rojeni in odgojeni so bili v tujih mestih, tukaj delali do onemoglosti, a na to bili poslani v pristojno občino svojih staršev, kate rega kraja še v svojem življenju videli niso ter navadno tudi niso poznali jezika, niti z beračjem se niso mogli preživeti, ker niso nikogar razumeli in nikdo njih. Da domače ljudstvo te pritepenice tudi ni posebno prijazno gledalo, si lahko mislimo.

Leta 1869 je bilo v občinah v Avstriji izmed 100 prebivalcev 26 brez domovinske pravice v svojem bivališču, leta 1880 je prišlo na 100 prebivalcev takih že 45, leta 1890 pa že 54, tedaj celo nad polovico.

Najbolj so se upirale sprejemanju tujih občanarjev takozvana mesta z lastnimi statuti, kakor so n. pr. na Štajarskem Gradcu, Celje, Maribor in Ptuj. Že leta 1890 je bilo v teh mestih nad polovico prebivalstva, ki ni imelo v mestu občinske pravice. Sedaj jih je takih brezpravnežev že seveda mnogo več, morda do dve tretjini.

Temu mora postati po novem letu drugače. Po 22letnem drezanju se je vendar leta 1896, potem, ko so nemški liberalci opešali v nasprotovanju, sklenil novi domovinski zakon, ki določa: „Kdor po doseženi samostalnosti (po dovršenem polnoletju) 10 let nepretrgano prostovoljno prebiva v kateri občini, ne da bi ga morala občina podpirati, tem ne more občina odreči sprejema v občinsko zvezo.“ Čas za bivanje se začne računati od 1. januarja 1891.

S 1. januarjem 1901 napoči tedaj doba, ko bodo razni slovanski proletarci začeli trkati na

vrata ohlih nemških magistratov za sprejem, kateri se jim tudi ne bo smel odreči, ako bivaajo najmanj od 1. januarja 1891 nepretrgoma v isti občini prostovoljno. Orožne vaje se ne smatrajo običajno pretrganje bivanja, a kdor je bil med to dobo neprostovoljno odsoten n. pr. v zaporu, dopolniti se mora isti čas v 10letno bivanje, predno se zamore prositi za občinsko domovinsko pravico.

Domovinsko pravico pa smejo prositi tudi otroci, ako jim je živel oče postavno dobo v občini, ravnotako udova za svojega umrlega moža.

Ker smemo in moramo pričakovati, da se bodo naši ljudje tako v Celju, kakor tudi v drugih mestih poslužili pravočasno svoje pravice, podamo tukaj tudi uzorec za prošnje, ki se oddati dotičnemu občinskemu uradu nekolekovane. Stroškov ni tedaj pri tem nobenih.

Prošnje se lahko glasijo n. pr. takole:

„Slavi magistratni (občinski) urad!“

Podpisari prebiva od leta 1890, tedaj že dalje nego 10 let v C. (kar dokaže s prijavo pod A) [vojaška knjižica, poselska knjižica itd.]. S krstnim listom pod B dokazujem, da sem rojen leta 1865, tedaj sem bil pri prihodu k stalnemu bivanju v C. že polnoleten. Z domovnico pod C dokazujem svoje avstrijsko državljanstvo.

Prosim tedaj na podlagi § 2 domovinskega zakona iz leta 1896 za sprejem v občinsko zvezo. C. dne 2. januarja 1901 N. N.

Celjske in štajarske novice.

(Cesarjev imendan) dne 4. t. m. se je obhajal v Celju po običajnem sporedu. Ob 8. uri je služil mil. opat F. Ogradi z asistenco domačih duhovnikov slovesno sv. mašo, katere so se udeležili c. kr. uradniki, profesorji in druge korporacije. Zastav meščani niso razobesili.

(Osebnost vest.) Nadkomisar pri celjskem okrajnem glavarstvu Al. pl. Kriehuber je imenovan namestniškim tajnikom v Gradcu.

(Imenovanje.) Vodja politične ekspoziture v Mozirju, okrajni komisar Ernest pl. Lehmann, je imenovan okrajnim nadkomisarjem.

(Avskultantom imenovan) je pri okrajnem sodišču v Celju g. Davorin Zwitter.

(Imenovanja.) Vodja brežiškega okrajnega glavarstva, g. Julij pl. Vistarini, je imenovan za ondodnega okrajnega glavarja. Okrajni sodnik g. Jos. Rotner na Vranskem je imenovan deželno-sodnim svetnikom na svojem mestu. Nadalje je imenovan deželno-sodnim svetnikom in predstojnikom okrajnega sodišča v Slov. Gradcu g. Karol Nedved iz Maribora.

(Grof Gleispach) poslal je že osem nemških avskultantov v Celje, da se naj učijo slovenski. O tem čudnem kurzu spregovorili bomo še natančneje.

(„Brat Martin“.) Celjsko pevsko društvo priredi v nedeljo dne 7. vinotoka 1890 v veliki dvorani „Nar. doma“ v Celju gledališko predstavo „Brat Martin“, ljudska igra s petjem v štirih dejanjih. — Spisal Karol Costa, uglašil Makso pl. Weinzierl, poslovenil M. Ozamelec.

žrla; najprej so se skrile noge, potem roke in glava. Strašno je bilo gledati, kako je polagoma lezel v zemljo, brez da bi bil na pomoč klical. Koplje je dejal: Tudi jaz sem videl, kako je Stopar izginjeval v zemljo. Veliki greh je moral storiti, da ga je taka kazen zadela. Kralj je trdil, da je Stopar moral očeta kleti, ker taki greh zasluži izredno kazen. Vsi so djali: Kdor starše kolne, ni vreden, da ga obseva solnce.

Prišla je Stoparica z otroci. Roke je vila, jokala in tarnala: o France! France kje si? kje si? Moj dragi ljubi mož, pridi pazaj, pridi! O kaj bomo pričeli brez tebe jaz in otroci? Vse si oskrbel: Obleko, živež, davek. Zdaj smo zgubljene sirote.

E, kaj bodeš tako tarnala, saj je še več možkih, nevoljno je rekel Presne.

Naj več ne gledam belega dne, naj Bog me takoj pahne v pekel, ako se kedaj omožim, upila je Stoparica.

Otroci pa so jokali in klicali: O ata! ata! kje ata?

Vse to je slišal Stopar. Upil je, kolikor je grlo dalo: Tu sem, tu, še živim, kmalu pridem nazaj. A glas njegov se ni slišal na površje zemlje.

Stari Stopar dolgo ni hotel verjeti, da bi sin France bil tako ponesrečil, a ko ga le ni bilo nazaj, postal je stari neizmerno otožen, hiral je in hiral, v jeseni pa umrl.

Dobro je bilo mlademu Stoparju pod zemljo. Obraz mu je postal bel in nežen ko gosposkemu človeku. Še lica in trebušček sta se malo popravila, moč in svežost je dobilo telo. Dolgčas tudi ni bilo Stoparju, ker je starec bil jako zgovoren, je pripovedoval zgodbe iz starih časov, ter marsikatero dovtipno izustil.

Tu je stal kloster, rekel je. Veliko je bivalo menihov v njem. Molili so radi, premišljevali svete reči in prepevali še po noči v čast božjo.

Vsak človek, da je le žlico imel pri sebi, dobil je hrano. Kadar je bila slaba letina, dobili so okoličani žito, da niso stradali. Vse te kleti so služile za shrambe živil, ne toliko v prid menihov, kakor za uboge reveže na daleč okoli.

Srečni so bili menihi, a prišli so Turki, vse ubili, samostan razdali; le jaz edini sem se rešil v te podzemeljske prostore s škrljico, v kateri so bili samostanski zlati.

Dokler vrednemu človeku zlatov ne oddam, moral bom živeti in jih varovati.

Hudo je bilo Stoparju, kadar je slišal svoje otroke klicati: „Ata! ata! pridite iz zemlje, radi vas bomo ubogali in nikdar več razjezili.“

Silno se mu je tožilo po otrocih in ženi, prosil je starca, naj ga pusti domov, ali vse je bilo zastoj.

Ko so očeta nesli na pokopališče od doma, slišal je ravno poslovalo; razjokal se je.

Vse, kar so se naglas menili po hišah, sta čula; vendar šepetanja nista nikakor mogla razumeti. Smejala sta se, kadar sta se po otročje kregala zakonska in si oponašala reči, pred katerimi rdečica polije nedolžnega človeka.

Večkrat je Stopar prišel pod svojo hišo, da bi slišal govorjenje toli mu dragih svojcev. Vendar bilo je večidel vse tiho, kakor, da bi bili izmrli. Le včas se je Stoparica zadržala nad otroci: „Pojdite vun na delo, ni treba vam poslušati.“

Potem pa je bilo zlobudranja in šepetanja v hiši brez konca in kraja.

Danes je leto dni, kar mi pod zemljo tu družino delaš. Pojdiva pod tvojo hišo, da zveva, se li tebe še spominjajo, reče starec Stoparju.

Pri predstavi sodeluje ves pevski zbor s sprem-
ljevanjem celjske narodne godbe. Blagajnica se
odpre ob 6. uri. Začetek točno ob 7. uri. Sedeži
od I.—III. vrste po 2 K; od III.—VII. vrste po
1 K 40 vin.; od VII. vrste naprej po 1 K; sedeži
na balkonu po 1 K 40 vin.; stojišča po 60 vin.;
dijaške vstopnice in vstopnice za vojake od na-
rednika doli po 40 vin. Vstopnice ima v pred-
prodaji trgovina Drag. Hribarja v Celju.

(Slovensko diletantsko gledališče v Celju)
Povsem nova doba v družbenem življenju celj-
skem je započela lanske leto z uprizorjanjem
rednih gledaliških predstav. Družabno življenje je
stopilo v novo strujo, mesto navadnih zabavnih
večerov je stopilo gojenje dramatične umetnosti
v resnem pomenu besede. Kak vpliv ima drama-
tična umetnost na ljudstvo v splošno kulturnem
pogledu, je vsestranski znano in priznано; ka-
kega vpliva je taista na celjske in okoliške Slo-
vence v narodno kulturnem oziru posebej, to je
pokazala lanska sezona v polni meri. Smelo
trdimo, da ni edna druga družabna prireditev v
Celju doslej še imela tako velikanskega po-
mena, kakor ravno ustanovitev diletantskega
gledališča v Celju. — Uvažuje ta pomen, je odbor
našega čilega pevskega društva sklenil, da dra-
matičnih predstav ni opustiti, temveč je nadalje-
vati započeto pot, dokler ne dobimo zadostne
podlage za ustanovitev — slovenskega drama-
tičnega društva v Celju. Že v zadnji številki
„Domovine“ je bil označen spored dramatičnih
predstav v tekoči sezoni. Začenja se pa druga
gledališka doba z ljudsko igro s petjem „Brat
Martin“ v nedeljo dne 7. t. m. „Brat Martin“ je
prehodil že vse največje odre sveta, obdržal se
tudi kot repertoarna točka in še danes napol-
njuje vsako hišo do zadnjega kotička. „Brat Mar-
tin“, zdravnik vseh telesnih pa tudi dušnih bo-
lezni ozdravi bogatega mlinarja Kremena in nje-
govo ženo Cilko neutemeljene ljubosumnosti,
ozdravi Črvičkovo Uršo prevelike gospodstva-
željnosti nad njenim možem Lipčutom, le tega
pa nenaravne pohižnosti, ozdravi staro Špelo
njene skoposti in druge. Vso nagrado za svoje
zdravljenje porazdeli revežem s stalnim refrainom:
vas prosim, vas prosim, za reveže vas prosim!
Vso igro prepletajo vrli komični prizori, ki ti
vzbujajo smeh hočeš, nočeš, moraš. Martinovi in
Črvičkovi kupleti pa so nedosežni. Skratka, kdor
hoče imeti v nedeljo pošteno zabavo, naj ne za-
mudi prilike pogledati si „Brata Martina“. Pri
predstavi igra naša celjska narodna godba, ki
spremlja vse kuplete zlasti pa veliki zbor v
drugem dejanju, v katerem nastopi pevsko dru-
štvo v polnem zboru. Vloge so v rokah naših
najboljših diletantov in tudi dekoracije so se
primerno dopolnile. Pevsko društvo je torej vse
storilo, da popolnoma zadovolji občinstvo, naj
torej tudi občinstvo poplača trud in požrtvoval-
nost naših diletantov z mnogobrojnimi obiskom.

(Na umetniško razstavo v Ljubljano.) V pri-
javah za skupni izlet Štajarcev k umetniški
razstavi v Ljubljano, kateri bo v nedeljo dne
21. t. m. pogrešamo posebno naša narodna dru-

štva, kakor čitalnice, bralna in pevska društva
itd. Zgledujemo se na vrlih Tržačanih, s katerimi
napravijo izlet razna društva korporativno ali
vsaj po odbornikih.

(Umetniška razstava v Ljubljani) se bode,
kakor se čuje, podaljšala. To bode pripravno za
izlet Štajarcev na razstavo, ker dne 14. t. m. ni
slovenske gledališke predstave v Ljubljani. Potem
takem se izlet lahko priredi v nedeljo dne 21.
t. m., ko se bode predstavljala Zajčeva opera
„Nikola Šubic Zrinjski“. Čitalnični odbor bode
vzel stvar v pretes ter definitivni sklep pravo-
časno razglasil.

(Hijene!) Ni še dolgo, ko se je zgražala
„brumna“ vahtarca, ker so nekateri slovenski
listi zapisali, da samomorilec Rakusch ni bil
normalne pameti. Tačas je ta hinavka javkala,
da se neha po smrti vsako politično nasprotstvo.
Sedaj pa, ko je zaslužni, mirni in tolerantni
g. notar Kačič v Šoštanju zatisnil po hudih
mukah trudne oči, blati imenovana cunja po
kojnika z najpodlejšim natolcevanjem, ko piše:
„Kačič se je pokazal posebno prejšnja leta fana-
tičnega nemočarja, v ostalem pa je bil popol-
noma brezpomemben. Sram vas bilo lačne hi-
jene, ki žrete mrtvega ob odprtem grobu! Fej!

(Pevsko društvo v Braslovčah) priredi v
nedeljo dne 7. oktobra t. l. ljudsko veselico, v
gostilni gospice Antonije Verdovac v Malih Bra-
slovčah. Začetek ob 4. uri popoldne, kamor se
vsi prijatelji petja vljudno vabijo.

(Na Vranskem) sta razpisani stalno dve
učiteljski mesti do dne 15. t. m. Opozorimo za-
vedne slovenske učitelje, da se potrudijo za ti
službi, kateri sta v drugem plačilnem razredu.
Okolica vranska je krasna, trg dičen in v teku
dveh let bode postavljeno lepo, novo šolsko po-
slopje, primerno zahtevam napredka sedanjega
časa. Torej, slovenski učitelji, požurite se!

(Iz Vranskega) se nam piše: V teku tega
poletja primerile so se že tri nesreče valed padca
z visočine. Neka ženska se je pri padcu raz-
hlevnega poda težko poškodovala. Začetkom
septembra padel je pri premetavanju snopja
neki „Bobner“ po domače raz poda ter se pri
priči ubil, a — kakor pregovor pravi: „v tretje
gre rado“ — dne 1. t. m. ubil se je edini 26letni
sin s Črete, padši z drevesa ter na mestu mrtev
obležal.

(Odbor kat. političnega društva za vran-
ski okraj) se je dne 30. septembra t. l. tako-
le sestavil. Predsednik: Fr. Zdolšek, župnik in na-
čelnik okrajnega zastopa; podpredsednik: Jakob
Brinovec na Vranskem; blagajnik: Fr. Hanžič,
župan v Št. Juriju; tajnik: Al. Kokelj v Št. Juriju;
Anton Cizej, veleposestnik na Vranskem, Ivan
Gorišek in Fr. Prislan iz Braslovč, Julij Žigan,
veletržec na Polzeli, Anton Virant na Gomilskem,
odborniki. Sklenilo se je, pri volitvah delati za
kandidate, ki se bodo ravnali po geslu: „vse za
vero, dom, cesarja!“ Sklenilo se je nadalje, takoj
po izvolitvi pozvati poslanca kmečkih občin in
pete kurije, da se volilem predstavi in da
jima napolnimo „žaklje“, katere bosta potem na

Dunaj nesla. Toda govorilo se je tudi na shodu,
da ne imejmo nobenega upa v prihodnjem drž-
zbor, dokler v Avstriji vladajo — take razmere.
Navzoči so bili zastopniki iz Braslovč, z Vran-
skega in Gomilskega.

(Huda luknja) Nova železniška proga Ve-
lenje-Spodnji Dravograd odprla je turistom in
tujcem nov, dosedaj malo poznat svet, med ka-
terim je „nadvojvoda Ivana jama“ v Hudi luknji
gotovo najzanimivejša. Vodstvo državnih želez-
nic je s tem, da je napravilo v Hudi luknji po-
stajico, ustreglo jako potujočemu občinstvu, in
na tisoče ljudi hiti si ogledat divno, roman-
tično jamo, katero imenujejo nekateri s pravico
„Štajarsko postojinsko jamo“. Kakor se čuje, boče
lastnik te jame g. Vivod v Dolici radi bolezni
isto prodati, in bati se je, da pride ta divni kos
slovenske zemlje tujcem v roke. Želeti bi pač
bilo, da ostane Huda luknja v domačih rokah
in da kupi, odnosno da vzame v najem to jamo
podjeten Slovenec, kateri bi tukaj z otvoritvijo
dobre restavracije ali hotela ter z razširjanjem
in olepšanjem jame gotovo napravil izvrstno
kupčijo. — Ali ga med Slovenci res ni toli pod-
jetnega moža? Kaj pa, ako bi se za to stvar
zanimalo naše „Slovensko plan. društvo“?

(Letošnji gostje na Slatini.) Do 30. sep-
tembra obiskalo je kopališče rogaško Slatino
1953 strank z 2902 osebama. Od teh jih je bilo:
iz Ogrske 1143, Štajarske 604, Hrvaške in Sla-
vonije 539, Spodnje in Gornje Avstrije 278, Pri-
morskega in Trsta 108, Koroške 38, Kranjske 38,
Dalmacije 26, Češke in Moravske 17, Tirolske 4,
Galicije 2, Srbije 28, Italije in Amerike po 9,
Turške 8, Švice 4, Francoske 3, Nemčije in Ru-
munije po 2, Azije, Angleške in Črne gore po 1
oseba. Iz te razdelitve vidimo, da združujejo de-
želno kopališče na Slatini po večini Slovani,
kajti med gosti iz Ogrske je bila najmanj tre-
tjina Slovanov. Vendar je uredba taka, kakor, da
je iz Nemčije 2000 gostov, ne pa le — dve osebi.

(Slomšekovo slavnost) na Črni gori pri
Ptuj priredi v nedeljo dne 7. t. m. z mnogovrat-
nim sporedom. Začetek slavnosti je po popoldan-
ski službi božji. K obilni udeležbi se vljudno vabi.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v
mesecu septembru t. l.: Povprečna toplota 15,6° C.
Najvišja toplota dne 29. in 30. ob 2 h. p. m. 25,2° C.
Najnižja toplota dne 23. in 25. ob 7 h. a. m. 7,8° C.
Največ padavin dne 3. 5,2 mm. Vsota padavin 193
mm. Število dni s padavinami 5, z meglo 11, z
nevihto 1. Povprečna oblačnost 42.

(Zaupni shod v Mariboru) Dne 4. t. m. po-
poldne so se sešli zaupni možje v Mariboru. Za
kmečke občine mariborskih okrajev je zopet po-
stavljen kandidat g. profesor Robič, dočim se
je postavil kandidat mestnih skupin Maribor
Ptuj Ljutomer g. dr. R. Pipuš. V V. kuriji mari-
borskega okrožja in srednještajarskih volilnih
okrajev je kandidat g. Mlakar, veleposestnik v
Laporju. Na predlog g. Korošeca dogovorijo se
politična društva v Mariboru, Celju, Ptuj in
Ljutomeru ter po potrebi skličejo skupno za-
upni shod, na katerem se vse nejasnosti dogovore.

Šla sta. Ko se ustavita, bil je v hiši Sto-
parja silni trušč in vrišč. Janko je godel na har-
moniko, plesali so in vriskali, da je v podze-
meljskih prostorih odmevalo.

Bog živi ženina in nevesto, katera bodeta
danes sprejela zakrament svetega zakona, sli-
šala sta Kralja napiti in burni tuš je sledil
napitnici.

Gostijo imajo, morebiti se moži tvoja ženka.
To ni mogoče, saj se je tako zaklinjala, da
se ne moži.

Veliko se sne zarečenega in pečenega kruha.
Če bi bila pa taka, jojmene, ob ženo in
posestev sem. Spusti me domov, starec; saj
toliko časa, da razženem svatovščino.

Pustim te za vedno in bodem jaz tudi
rešen, ako Hriberšek, kateri sedaj orje na njivi,
prestane skušnjo in se skaže vreden zlatov.

Starec je odprl lino pod Hriberškovo njivo,
porinil v njo škrinjico z zlatom in zopet zaprl.

Stari Hriberšek je pluzil, sin je gonil vole.
Plug zahrešči, lemež privzdigne pokrov
škrinjice; zlati zablišče staremu Hriberšku v oči.

Stoji stoji zakliče oče sinu, zaklad sva
izorala. Pojdi, da ga vzdigneva.

Strme je pristopil mladi Hriberšek k škri-
nji in hotel jo iz brazde izvleči.

Ne ti, dejal je oče, jaz bodem premaknil
zaklad; ker če jaz umrjem v leto dni, ni taka
zguba, kakor če ti, ki imaš ženo in male otroke.

Stari Hriberšek je potegnil škrinjico iz brazde.
Oče in sin sta potem devala zlate v žepe na
hlačah, na telovnikih, na jopah. Ko nista imela
nikamor več spravljati, klicala sta vaščane, ki
so bili zbrani na gostiji pri Stoparju: Pojdite po
zlate, pojdite po zlate.

Prva sta pritekla Janko in Kopic, pa sta
zgrabila vsak edno perišče zlatov iz škrinje,
potem so prišli Smodrep, Podjaveršek, Prosne
in Kralj. Vsak je dobil pest zlatov, pet jih
je za pilarico ostalo in škrinjica je bila zavsem
izpraznjena.

Ženin in nevesta bila sta tako zaverjena
v drug drugega, da sta preslišala klic po zlate
in nista ničesa dobila.

Ko so prišli smejoči svatje v hišo nazaj,
so položili vsak svoje zlate na mizo in jih šteli,
zdrnila sta se, pa zavidno gledala sosede in
rumenjake.

Kar stopi pravi Stopar v hišo in kliče:
Jaz sem pravi gospodar te hiše in pravi mož
nezveste mi neveste, katera se je zaklinjala pred
letom, da se nikdar več ne moži. Slišali ste
sami to, ko ste sodili na njivi, da me je živega
zemlja požrla, ker sem očeta klet. A to ni
resnica. Sam sem plezal pod zemljo po zaklad,
katerega je danes Hriberšek vzdignil in ga nekaj
vi tu imate. Da bi ne bil nevoščljiv in lakomen
moj bi bil zaklad, in bi mi ne bilo treba leto dni
pod zemljo bivati.

Med govorom je zginit iz hiše ženina ko
kafra, nevesta pa je prisledila k svojemu možu
proseča odpusčenja.

Stopar je pravil svatom vse, kar je do-
živel pod zemljo in kako ga je porinil starec
skoz lino na gorni svet, mu srečo, sebi pa reše-
nje želeč.

Stari Hriberšek ni umrl čez leto dni, ampak
živel je še dolgo, dolgo, da je vse zlate na dobri
hrani in pijači izdal.

(Odlikovanje.) Poštni in železniški uslužbenci, ki so se pri lanski železniški nezgodi v Kalsdorfu pri Gradcu posebno izkazali, odlikovani so deloma z zlatimi, deloma s srebrnimi zaslužnimi križci. Med njimi je dobil zlati zaslužni križec tudi poštni asistent Albin Pečnik.

(Poroči se) v Gradcu prihodnji ponedeljek finančni koncipist g. Martin Spindler, navdušen narodnjak, z gospico Melito Grubingerjevo iz Gradca.

(Roparski umor.) Na potu na „Schlossberg“ v Gradcu je ustrelil dne 2. t. m. dosedaj neznan 18letni fant gledališkega muzikanta Steinsche rer-ja ter ga oropal za 2 kroni.

(Višja gozdarska šola v Brucku na Muri) se je otvorila dne 3. t. m. z velikimi slovesnostmi.

Trgovskemu stanu v resno premostrivanje.

Med vsemi stanovi vsake države zavzema trgovski stan edno prvih mest, tako glede svojega poklica, kakor tudi glede ogromnih prispevkov, ki jih plačuje za državno potrebnost.

Važen poklic tega stanu pa zahteva, posebno v današnjem času napredka, ne le temeljito izobrazbo v vseh znanostih trgovske, industrije, prometne, pravne stroke in izobrazbo drugih ved, temveč tudi organizacijo, katere namen mora biti: varovati in braniti pravice, ter pospeševati njegove koristi. Vse to v prvi vrsti za trgovski naraščaj, iz katerega se vzgajajo samo stalni trgovci.

Vse narodnosti v naši državi se zavedajo važnosti našega stanu, ter skrbijo z vsemi sredstvi za strokovno, znanstveno in socialno izobrazbo svojega naraščaja, ustanavljajoč društva, ki pospešujejo ta namen, edino le slovenski narod nima takega društva.

Odkar se naš narod kot tak zaveda, vpliva ta zavednost močno tudi na razvoj trgovine v slovenskih pokrajinah, katera se vedno bolj in bolj razteza.

Umevno je tedaj, da pride pri zavednem narodu v prvi vrsti v poštev materin jezik in če se hvalevredni poskusi naših sosedov Nemcev, ustanoviti tudi pri nas društvo v prospeh trgovskih koristi niso posrečili, je kriva temu le okolnost, da se je naša zavedna narodnost od te strani vedno prezirala.

Pričakovati je tedaj, da bi društvo ustanovljeno na strogo narodni podlagi, katero bode skrbelo za izvršitev gori omenjenih točk, v slovenskih pokrajinah uspešno in plodonosno delovalo.

Če tedaj nočemo zaostajati in želimo korakati z napredkom, je skrajni čas, da se ustanovi v Ljubljani, v metropoli slovenski, tako društvo.

Lepo število trgovskih sodelavcev, uvidevši to važnost, stavilo je zadačo, storiti potrebne korake v to svrhu in sestavil se je pripravljalni odbor, da premostriva ustanovitev „slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani“, ki naj deluje na to, da bi bil tudi trgovski naraščaj, poslujoč v slovenskih pokrajinah, deležen onih prepotrebnih sredstev, katera so zgoraj omenjena.

To društvo bi imelo svoj delokrog na Kranjskem in v ostalih slovenskih pokrajinah, ter bi skrbelo:

1. Za duševno in strokovno izobrazbo svojih članov.
2. Za procvit slovenskega trgovstva v obče.
3. Za nameščenja trgovskega osebja.
4. Za prireditve javnih zabav v korist društva.

Da se dosežejo navedeni nameni, služila bi društvu sledeča sredstva:

1. Ureditve čitalnice in knjižnice.
2. Prireditve strokovnih in učnih predavanj.
3. Ureditve zbirke vzorcev raznovrstnega blaga.
4. Prireditve javnih ogledov raznih trgovskih in industrijskih zavodov.
5. Učenje vseh trgovskih ved z naučnim tečajem (kurzom) ter spoznavanje trgovine v obče s pomočjo strokovnih časopisov.
6. Zdrževanje društvenega glasila, ki bi imelo namen zastopati ne le društvene, temveč v obče trgovske interese naroda slovenskega.

7. Ureditve pisarne za posredovanje pri nameščenju trgovskega osebja vsake stroke.

8. Gojitev petja glasbe in družabnega življenja med svojimi člani.

Pripravljalni odbor stopi s tem načrtom pred slovensko inteligenco, posebno pa do trgovcev in podjetnikov, do trgovskega naraščaja, do vseh v trgovsko obrt spadajočih podjetij, z vpludnim vabilom, naj blagovolijo podpirati težnje za ustanovitev tega prekorsnega in važnega društva z izjavo, da pristopijo kot člani, na katere sme pripravljali odbor gotovo računati.

Sklical se bode ustanovni shod, pri katerem se predlože pravila v pretres in potrdilo takoj, ko uvidi, da je število oglašanih zmoglo vzdržati tako društvo.

To društvo je namenjeno trgovskemu naraščaju in trgovskim sodelavcem, torej ni v ni kakem nasprotju s trgovskim in obrtnim društvom, čigar člani morajo biti le samostalni trgovci in obrtniki, in ki ima nalogo čuvati materijalne in politične koristi trgovcev in obrtnikov.

Izjave k pristopu naj se izvolijo pošiljati po poštni dopisnici na g. Ferko Kersnik, knjigovodja v tvrdki Fr. Ksav. Souvan v Ljubljani.

Pripravljalni odbor.

Druge slovenske novice.

(Potrjen zakon.) Cesar je potrdil zakonski načrt kranjskega deželne zbornice glede ustanovitve zaklada za javna dela in za povzdigo deželne kulture.

(Osebnosti) Učitelj na ljubljanski pripravnici g. V. Srp je premeščen v Štíbro na Češkem.

(Imenovanje.) Okrajni sodnik v Ložu, gosp. Aleksander Ravnihar je imenovan deželnosodnim svetnikom na svojem mestu. Okrajnim sodnikom v Idriji je imenovan g. Henrik Sturm iz Metlike.

(Ljubljanska mestna godba) je nastopila pretečeno sredo prvič ter priredila mirozov po mestu. Godba je izvrstna in bode spolnila vsako zahtevo.

(Odbor slov. akad. fer. društva „Sava“ v Ljubljani.) sestavlja se je na I. rednem občnem zboru dne 26. septembra t. l. sledeče: Predsednik: ing. Janko Krsnik; podpreds. in upravitelj za Gorenjsko: phil. Niko Omersa; tajnik phil. Fr. Kobal; blagajnik: med. Bela Česar; odbornik (za Ljubljano): iur. Žiga Vodusek; upravitelj za Notranjsko: iur. Fran. Žužek; upravitelj za Dolenjsko: iur. Milan Valentinčič. Preglednika: ing. Rudolf Schweitzer in cand. iur. Janko Žirovnik. Predsedniki častnega sode: Dr. Novak, phil. Reisner, med. G. Hočevar.

(„Dom in Svet“), kateremu je bil urednik pok. kanonik dr. Fr. Lampe, ne preneha, temveč bode i nadalje redno izhajal.

(Odvetniško pisarno) je odprl v Ljubljani bivši deželnosodni svetnik g. Iv. P. Vencajz.

(Za Slovence je vse dobro!) Poroča se, da je novoimenovani okrajni glavar za Kranjsko, g. Rubelli pl. Sturmfest trd Tirolec, ki ne zna besed ce slovensko, a tudi dežele Kranjske ne pozna drugače kakor — po imenu. In takšnemu možu poveri ministerski predsednik čast in blagor celega političnega okraja v izključno slovenski deželi. Bolj očitno se pač ne morejo na Dunaju norčevati iz Slovencev!

(Nova mestna klavnica v Kranju) je proračunjena na 40.000 K. Eden del te vsote se bo dobil na dražbi za takozvano „Kasarno“.

(Nov poštni urad.) V Dobravi v radovljiskem okraju se je otvoril dne 1. t. m. nov poštni urad, ki ima zvezo s Kropo in Podnartom.

(Velikanska buča) Posestnik Svitoslav Kmet na Kokrci na Gorenjskem je pridelal bučo, ki tehtla 33 kil ter meri v obsegu skoraj dva metra.

(Nezgodna na lovu.) Gozdarski oskrbnik g. Anton Roth se je vračal dne 30. m. m. z lova na Pokluki pri Gorjah. Med potom se je njegovo spremljevalcu spodrsnilo, puška se je sprožila in Rotha usmrtila.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda ter Prešernov spomenik.) Litijske Slovenke dale so na pravi pravilni podobi dr. Fr. Prešerna v svetlo-

tisku na trd papir v velikosti kabinetne fotografije Kdor pošlje s pošto nakaznico ali v pisarniških znamkah najmanj 45 vin. gospej Te reziš Svetec v Litiji (Kranjsko) v gori označeni namen, dobi z obratno pošto tako podobo, ki bo gotovo primeren kinč vsake slovenske hiše zlasti zdaj, ko se bliža 100letnica rojstva tega našega velikega pesnika.

(Mesec september) — poroča nam vremenslovska opazovalnica v Krškem — je bil nenavadno topel in suh. Padavine je bilo samo 30 mm, in to le v prvi polovici meseca; v drugi ni bilo ne kapljice dežja. Povprečna toplota je bila 16 $\frac{1}{2}$ ° C (1° čez normalno višino); najvišja je bila 29, namreč 28° C, najnižja 13. zjutraj (8° C). Barometersko stanje je bilo seveda celi mesec visoko in nebo večinoma jasno, torej vse ugodno, da je grozdje lepo dozorelo.

(Umrli je) v Novem mestu usmiljeni brat Friderik Medved. R. i. p.!

(Lovski sreče) V podubskem reviru je ustrelil ljubljčan g. Perhavc velikega srnjaka s popolnoma belo glavo. V Slivnici pri Cerknici je ustrelil g. Alojzij Premrov velikanskega planinskega orla, ki meri z razpetimi perutnicami 2 m 21 cm ter tehtla 6 kil.

(V Postojni) so slovesno otvorili krasno poslopje cesarja Franc-Jozefove šole, ki dela čast notranjski metropoli in celemu okraju.

(Aretiran laški urednik.) Odvetnik in urednik socialno-demokratskega lista „Avanti“ v Trstu, Rihard Camber, je bil na ukaz državnega pravdnštva aretovan.

(Cesarjev dar.) Za siromake in dobrodelne namene v Gorici je podaril cesar ob priliki svojega obiska 7800 kron.

(Nova odvetnika v Gorici.) V Gorici otvorila novo odvetniško pisarno gg. dr. Tuma in dr. Treo.

(Umrli je) v Bovcu ondodni dekan č. gosp. Illovar. Blag mu spomin!

(V Korminu na Goriškem) postavijo cesarju Maksimiljanu I. spomenik v spomin, da je bil ta cesar prvi vladar, ki je pred 400 leti združil Goriško-Gradiščansko s habsburško krono.

(Umrli je) župan v Korminu baron Locatelli. Prišel je k cesarjevemu sprejemu v Gorico, kjer ga je zadela v nedeljo kap.

(Na slovenskem oddelku ženskega učiteljskega v Gorici) se je oglasilo letos za sprejem v I. tečaj 62 Slovencek. Sprejetih je bilo le 40, med temi 21 učenek iz „Šolskega doma“.

(Iz Istre) se poroča, da je treba pri naročanju ondodnih vin največje pozornosti. Najboljše je kupiti vino naravnost od kmetapridelalca, kajti razni lahoni v Bujah, Vižinadi, Višnjaju, Poreču, Motovunu, Pazinu, Kanfanaru, Rovinju, Vodnjaju itd. prodajajo čisto ponarejena vina, ki se nepoznalcem istrskih vin sicer prikupijo po sladkem okusu, a so skrajno nezdruživa. Kdor kupuje istrska vina, naj se obrne na kakšnega ondodnega narodnega duhovnika ali učitelja.

Dopisi.

Sv. Ana na Krembergu. Odbor bralnega društva pri Sv. Ani mora priznati, da se je Slomškova slavnost, katera se je piredila dne 9. sept. t. l. dobro obnesla. Tem laglje to izjavlja, ker se ni delalo za nikak dobiček, marveč edino le v proslavo neumrljivega vladike Antona Mart. Slomškega in v spodbujanje našega ljudstva na slovensko-nemški meji.

Slavnostni govor je prevzel in logično kakor stilistično dobro izvel č. g. Muršič, kapelan pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Proslavljal je v navdušenih, iz srca prihajajočih, močno donečih besedah Slomškega kot vzor vernega, narodnega, cesarju udanega Slovenca, ter je podpiral utemeljitev svojega govora z raznimi razlogi, vzetimi iz življenja in dejanja, govorjenja in pisanja Slomškovega. Vse pa iz Slomškovega življenja je naobračal na sedanje razmere Slovencev, kako mora in kako ne sme biti Slovenec. Zlasti je dopadal dokaz iz sv. pisma, kako je tudi božji Odrašenik odgovoril ženi kananejski, da je prišel v prvi vrsti za svoj narod na zemljo; kakor besede sv. Pavla, da je pripravljen iz ljubezni do svojega narodnega brata biti pogubljen, tako ga

ljubi — na isti način naj ljubi Slovenec x prvi vrsti pred vsemi drugimi svoj lastni narod in njega jezik.

Deklamiralo se je dobro: Pozdrav gostom, „Zvonček“, pesem rajnega škofa in prevod Schillerjeve pesmi: „Hudo vreme“ od istega škofa.

Med posameznimi točkami so kaj lepo in navdušeno peli pevci in pevkine. Taki srčni in lepi nastopi ob veselicih in slavnostih so pač očitveni dokaz njih marljivosti, poslušalci pa so njim s svojim ploskanjem pokazali hvaležnost. Slovenska, milodoneča pesem ima povsod občudovalce. Nazadnje se je priradila v splošno za dovoljstvo šaloigra: „Muteo“, ki je vzbujala občno veselost in smeh.

Bralno društvo je imelo po svojem edno letnem obznanju ob tej priliki tudi I. redno sejo. Odbor podaja svoje poročilo z velikim samoza dovoljstvom, kajti bralno društvo šteje 124 udov, izposodilo se je knjig in časopisov v ednem letu 1379. Društvo ima skupaj 532 knjig in zvezkov ter 20 letnikov časopisov v 408 številkah.

Ta veselica bila je že tretja, koja je bralno društvo ponudilo svojim udom. Želeli bi bilo, da bi se vsi stari udje prijavili in še več novih pristopilo, kajti le s pomočjo denarja obstoja vsako podjetje.

Novi odbor pa je sestavljen takole: G. Fr. Žižek, posestnik na Ščavnici, predsednik; g. Al. Vakaj, zastopnik banke „Slavijs“, podpredsednik; č. g. Ernest Trstenjak, kapelan tajnik in blagajničar; Blaž Urbanič, kmetijski sin, knjižničar; Vičko Horvat, cerkovnik, podknjižničar. V odbor so še voljeni naslednji: G. nadučitelj M. Lesnika; posestnik Jože Kramberger in cerkveni ključar Anton Kraner.

Končno naj bo posebna hvala izrečena za veldušno podporo v denarju našemu rojaku č. g. Ivanu Kukovcu, župniku v Apačah in vele rodnemu g. Jos. Šumanu, upokojenemu c. kr. deželno-šolskemu nadzorniku v Ljubljani za obilo število raznih nam poslanih lepih knjig.

Bralno društvo na jezikovni meji pa cvitaj in čuvaj kot narodni mejnik naše slovensko ljudstvo pred neverstvom in narodnim odpadstvom! Bog in narod! Goricopoljski.

Politični pregled.

(Nova desnica v državnem zboru?) Češki politik grof Harrach si prizadeva osnovati novo večino v parlamentu, takozvano „stranko pa trijotov“. V to stranko naj bi stopili zastopniki vseh strank, katerim je za ozdravljenje državnega položaja. Program nove stranke bi bil: Preosnova ustave na podlagi obstoječih zakonov, enaka pravica za vse v šoli, cerkvi, v uradih in pri volitvah, ki se naj vrše direktno; preosnova državnozbornskega volilnika z ozirom na narodnost in število; ljudsko štetje naj se vrši po materinem jeziku. Narodnostne manjšine naj najdejo povsod pravično obrambo. Nemščina naj ostane v rabi pri armadi in osrednji vladi, vendar mora biti drugi deželni jezik na vseh srednjih šolah obvezni predmet. Ta patrijotični predlog pač zna najti privržencev, le pri Nemcih in Poljakih ne. Prvi hočejo i nadalje stiskati Slovane, drugi pa Malorusi.

(Nemški radikalci — diktatorji v Avstriji.) Dasi je župan v Trutnovem na Češkem prosil brzojavno cesarsko kabinetno pisarno za prepo ved nameravanega shoda najhujših pruskih agitatorjev, vršil se je vendar ta shod pretečeno nedeljo, pri katerem so stavili nemški radikalci nastopne resolucije: 1. nemščino je proglasiti državnim jezikom, 2. državnim temeljnim zakonom je dodati še zakon, da se Avstrija zveže z Nemčijo, 3. z Nemčijo se mora skleniti carinska in trgovska zveza in 4. župan Rauch se mora odstaviti, ker je hotel preprečiti shod. Pri avstrijskih razmerah je vse mogoče.

(Med Čehi in Nemci) se je sklenil v seji trgovske in obrtne zbornice v Pragi kompromis, da se spremeni volilni red v tej zbornici. Neverjetno je skoraj, da je kaj takega mogoče. Neverjetno je skoraj, da je kaj takega mogoče v Pragi za časa najhujših narodnostnih bojev.

(Koliko se konfiskuje v Avstriji) V zadnjih šestih mesecih je bilo zaplenjenih v Avstriji 1547 tiskovin. Bogata žetev, s kakršno se ne ponaša kmalu katera druga svobodna država.

(Shod slovanških časnikarjev) se ne vrši letos v Zagrebu, pač pa se bo vršil o Vel. noči prihodnjega leta v Dubrovniku.

(V Zagrebu) zbujajo premeščanje nadvojvode Leopolda Salvatorja na Dunaj, veliko začudenje. Mažarski listi pišejo, da je premeščanje posledica brzojavke, s katero je pozdravil nadvojvoda biskupa Strossmayerja.

(Avstrijska zveza z Italijo) trajala bo najbrž le še do 17. maja 1903. Ta dan poteče doba sedanjih trozvez in znani Crispi že prerokuje, da bo to kritičen dan, ker so v Avstriji preveč zapletene notranje razmere.

(Med Avstrijo in Švico) se je sklenil novi poštni dogovor, ki precej znižuje poštne pristojbine.

(Poroka belgijskega prestolonaslednika) V Monakovem se je poročil dne 2. t. m. belgijski princ Albert z bavarsko vojvodinjo Elizabeto.

(Vrhovni poveljnik angleške armade) je postal lord Roberts v zahvalo za njegovo uspešno vojevanje v Afriki.

(Vojna v Afriki.) Krvavi ples v Afriki se nagiblje h koncu. Neustrašeni rod Burov bo za pisal zopet v zgodovinsko knjigo, da proti močnejšemu ne zmaga pravica. Sicer se ni sklenjeno premirje, toda beg obeh predsednikov je usodno dokazilo, da se ladja potaplja. Postojanko za postojanko si pridobivajo Angleži skoraj brez izgube nazaj, za katere so svoječasno Buri žrtvovali stotine svojih mož. Tako so zasedli Angleži iznova mesta Heilbronn, Lindley in Reitz. Tudi izvanredno povišanje angleškega maršala dokazuje, da smatra Angleška odločitve v Afriki za svojo zmago. Angleški polkovnik Baden-Powell je prevzel poveljstvo policijskih čet za Transvaal in Oranje.

(Vojna na Kitajskem.) Rusi so zasedli glavno trgovsko mesto Mandžurije. Rusija je pozvala ubeglo kitajsko cesarico, naj se vrne v Peking, ter ji obljubila svoje varstvo. Kitajski cesar je pisal ruskemu, nemškemu in japonskemu cesarju. Prvemu se zahvaljuje, da so se začele umikati ruske čete iz Pekinga, zadnja dva pa prosita, naj pospešujeta p. gajanja za mir. Te kitajske diplomate ni mogoče razumeti. Do čim moledujejo na eni strani za mir, podpirajo na drugi strani pobijanje Evropejcev. Tako je bilo severno od Šansija dne 25. m. m. zopet pomorjenih 13 švedskih misijonarjev. Istočasno pa tudi izdelujejo Kitajci noč in dan vojni material ter ga razpošiljajo proti severu in zahodu. Pod kralj Li Hung Čang je izjavil, da Kitajci nikakor ne izroče nemški vladi zahtevane upornike, tudi glavnega povzročitelja princa Tuana sme se le kaznovati, nikakor pa ne usmrtiti. Ameriška vlada je zapovedala po ruskem zgledu umakniti svoje čete iz Pekinga. Da bi se mednarodne velesile le ne varale!

Razne stvari.

(Čebele kot listonoši mesto golobov.) Na Angleškem jeli so ljudje uporabljati bučele, da jim prenašajo razne stvari iz kraja v kraj, za kar so jim bili dosedaj posebne vrste golobje kot listonoši. Čebele naveže se mali fla papirček na kojem je v mikrofotografski pisavi napisana vest in čebela odnese in prinese navadno brez vsake neizgode listič na pravo mesto. Prednost bučele v tem poslu je, da je se vsaj v lepem ne more skoro zgoditi nesreča, med tem, ko je golob v vedni nevarnosti, da ga kečo ustreliti. Neki angleški časopis priporoča vojnemu ministerstvu, da naj za prenašanje važnih vestij skusi uporabiti te nove vrste listonošev.

(Mednarodni unikum) Ravnatelj poljskega gledališča v Poznaniu angažoval je pred nekaj dnevi igralca Štefana Lochmana, o katerem se po vsej pravici more reči, da je mednarodni unikum. Lochman rodil se je namreč v Drenopolju na Turškem od očeta Turka in matere Rusinje, ter je francoski podanik, dasi francoske dežele niti videl ni. Za čast podanika francoske dežele za hvaliti se ima svojemu očetu, kateri je v Drenopolju bil v službi pri francoskem konzulatu. Zvršil je Lochman šole v Bukovini ter je popolnoma poljsko vzgojen. Ta zavidanja vredni Lochman je toraj poljski igralec z nemškim imenom, francoski podanik, sin Turka in Rusinje.

(Smrt dveh Slovencev v Ameriki) V Jolietu je povozil vlak Slovenca Jos. Podobnika in Jos. Puša.

(Otvoritev čeških šol v Ameriki) V Čikagu se je odprlo dne 10. m. m. sedem katoliških čeških župnijskih šol. Največja je šola pri cerkvi sv. Proroka na 18. in Alport ulici, ki šteje

1700 otrok. Sodi se, da znaša število učencev obiskujočih vseh sedem šol okoli 6000. — Kdo so boljši narodnjaki kakor Čehi, katere si naj mi Slovenci jemljemo za zgled!

(Nasledki groznega orkana v Ameriki) Najnovejše vesti o katastrofi v Galvestonu javljajo, da je ondi pomanjkanje jedil splošno. Nobena prodajalnica ni po katastrofi še odprta in vsaka rodbina skoro žaluje po enem ali drugem svojih. Tudi pomanjkuje vode in bati se je, da zavlada bolezen. Splošno se nikakor ne more natanko določiti število žrtev katastrofe. Računi se, da mnogo nad 8000 ljudi je zgubilo življenje. Dalje se trdi, da je bilo ustreljenih blizu 90 divjakov, ki so med nesrečo po mestu ropali in kradli. Tudi vlak, katerega je zadelo morje že blizu Galvestona je ponesrečil in je zgubilo pri tem 85 potnikov življenje. Res strašno!

X. izkaz

p ispevkov za Leitgebov spomenik.
(Nabral v okraju Konjice g. naduč. R. Jurko, Tepanje).
2. serija.

G. J. Ziegler 2 K, g. M. Repič 5 K, neimenovan, Skomarje 1 K, g. F. Zupančič 1 K, g. J. Rupnik 2 K, g. M. Rupnik 1 K, g. A. Eberl 2 K, g. J. Čeh 2 K, g. M. Bežljaj 2 K, g. J. Pirsch 10 h, g. J. Pukmeister 1 K, g. Koderman 1 K, g. E. Pirnat 2 K, g. M. Kožuh 2 K; skupaj 24 K 10 h, s prej nabrano vsoto zavsem K 457.10.

Armin Gradišnik, poverjenik.

(406) 3-1

VABILO

OBČNI ZBOR

kmetijskega društva v Laškem

registrovane zadruge z neomejeno zavezo
kateri se bode vršil

v nedeljo, dne 21. oktobra 1900, ob 4 uri pop.

v salonu hranilnice in posojilnice v Laškem

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrilo letnega računa za leto 1899.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Sprememba pravil.
7. Slučajnosti.

V slučaju, da bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob določeni 4 uri, se vrši isti dan ob polu 5 uri drugi občni zbor v istih prostorih in z istim dnevnim redom, kateri sklepa veljavno ne oziroma na število udeležencev.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

(403)

Slovo.

Ker je bilo nama pri odhodu nemogoče se posloviti posebej od posameznih častitih gostov, znancev in prijateljev se poslavljamo od njih tem potom ter se zahvaljujemo za njihovo naklonjenost, priporočajoč ob enem svojo gostilno v Mokronogu, kjer bodeva imela isto zopet v lastni hiši, kakor prej ter ostajava z odličnim spoštovanjem

Ignacij in Marija Majcen.

„Svoji k svojim!“

C. i. kr. priv. tvornica,
brizgalnic, cevij in
kmetijskega orodja

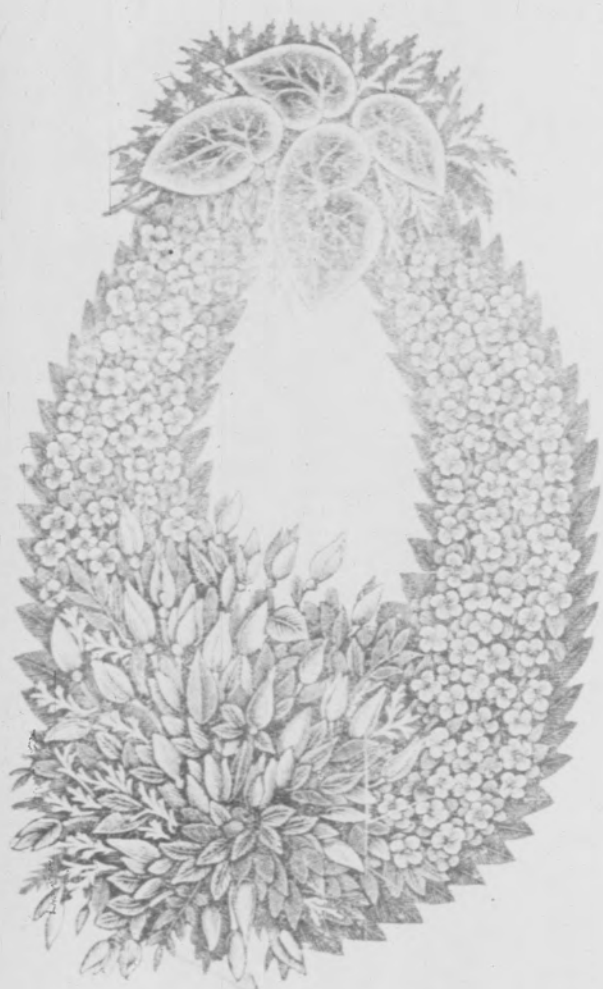
 R. A. Smekal
Cechu na Moravskem

Podružnica
Zagreb

naši

si gasil. društvom brizgalnice vsake vrste s patentom proti zmrzlini cevij in opreme. Posestnikom kmetijske stroje ter peronopora-škropilnic, slednje po 11 gld komad franko vsaka pošta. Plačila tudi na obroke. Prekupcem zlaten rabat.

Podružnica Zagreb

Krasne nagrobne vence
v vs-h velikostih in cenah priporoča
PETER KOSTIČ
v Celju.

Slovenskega in nemškega jezika popolnoma
zmožen

notarski pripravnik
ali sollicitator

sprejme se takoj. Ponudbe direktno. Plača po
dogovoru.

V Konjicah, dne 1. oktobra 1900.
(405) 3-1 **Martin Kocbek, c. kr. notar.**

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporoča čistiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega
špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor
vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in ko-
reninice lepo v senci posušene, da lepo zeleno
barvo obdrže, po najvišjih cenah. Kakor: bez-
govo gobo, kamlice, tisočrože, malinsko šupo,
lipovo cvetje, spleh vse rastline, cvetke in ko-
reninice; tudi kupim vsake vrste deželnih pri-
delkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo,
proso, konoplje, laneno seme in ržene rožičke.
Ob času vsake sadje, vse deželne pridelke po
najvišjih cenah. Vzamem tudi še tižol vsake
vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in
kurjetino. Kupim tudi suhe gobe, orehe,
česnje, hruške, itd., vse po najvišjih cenah.
Častim gg. duhovnikom naznanjem, da imam
vsakovrstne pristno čebelno, posušene sveče
v zalogi.

Kupujem zgodnji kakor tudi pozni
hmelj ter divji in pravi kostanj

„Kmetijska zadruga v Žalcu“ naznanja
vsem onim kmetovalcem, kateri se niso rjeni
udje, da se dobi umetni gnoj, kompost in to-
maževa žlindra, kakor živinska sol, pri Anton
Kolencu, trgovcu v „Narodnem domu“ v Celju,
kam r se naj obrnejo nendi zadruga.

„Kmetijska zadruga za Spodnještajarsko“
vknjiž. zadruga z omejenim poročstvom v Žalcu.

Svoji k svojim!

Trgovina v najem

V Gortensavski dolini, v zelo lepi
kraj, blizu kmetijskega trga, kakor dohaja mnogo
tupcev, blizu je velika romanska peč, se
daje v najem, staciona z vso opremo, jest zelo
ugodni pogoji. Kje pove iz vladnosti uprav-
ništva „Domovine“ v Celju. (404) 3-1

Išče se prevzeti

boljša gostilna

v kakem trgu ali blizu mesta. Po
nudbe na upravnstvo „Domovine“
v Celju. (407) 1

Josip Širca
v Žalcu.

Tovarniška zaloga najslavnejših in naj-
boljših koles kakor:

„Puch“, „Meteor“, „Waffen“,
„Slavia“,

potem drugih raznovrstnih, z novimi in
najnovejšimi iznajdbami opremljenih ga-
rantiranih koles. Cena od 80 gld naprej.

Lastna popravilnica.
Zaloga posameznih kolesnih del in koles-
arskih potrebščin.

* Točna in kulturna postrežba. *

Otvoritev trgovine!

P. n.

Navdušeno naznanjam, da sem
otvoril v Celju, Graška cesta
št. 3

steklarsko trgovino

pod tržko
FRAN STRUPI

kjer prodajam vsakovrstno v
to stroko spadajoče blago, ka-
kor steklo, ogledala, svetilnice,
svetila, različne okvirje za po-
dobne, kipe za okna itd., itd.,
na debelo in na drobno.

Prevažam tudi vsa v to
stroko spadajoča dela pri stav-
bah kakor tudi vsa popravila,
katera izvršim po

== najnižjih cenah. ==

V blagohotno naklonjenost
se priporočam
z velepospovedanjem

(401) 3-2 **Fran Strupi.**

Postrežba točna in solidna.

Pozor kmetje!

Naznanjam, da kupujem fino obrana de-
bela jabolka, hruške, breskve, kakor tudi
med (strd) vsake množine. (384) 6-6

Anton Kolenc v Celju.

Zatekla se je kratkodlaka bela

bernardinska psica

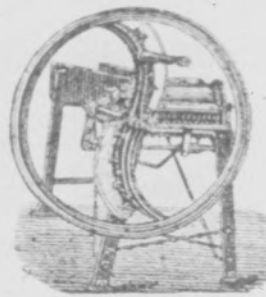
s črno glavo in rumenimi lisami, ki sliši na ime
„Wally“. Kdor jo dobi, naj jo odda proti odškod-
nini v društvu za varstvo živali ali pa v buk-
varni Adler v Celju, Glavni trg št. 5.

Vsega zdravilstva

dr. Francišek Janković

(398) okrožni zdravnik v Kozjem 3-3
ordinuje dopoldne od 8. do 12. ure

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporočam svoje lahke tekoče slamoreznice najboljših sestavov
kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Daje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije
in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in
pchištenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprostejših do
na finejših izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fos-
fatno moko po tovarniški ceni. (294)

Velika izbira železnih nagrobnih križev.

* Slavno občinstvo radim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Sprejemanje

denarnih vlog na vlošne knjižice,
na tekoči račun in na giroconto s
4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzlaga.

Eskompt menic najkulantneje.

(394) Borzna naročila.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev,
zastavnih pisem, srečk, novcev,
valut, itd. za po najkulantnejših pogojih.
Posejila na vrednostne papirje po
niskim obrestim.
Zavarovanje proti kurzi izgubi
Promese k vsem finančjem